

Forum Romanum
Franckh-Kosmos, 1994
KRAMER Wolfgang
2 - 6 personen vanaf 10 jaar
± 60 minuten

Spelmateriaal

- 1 speelbord ;
- 1 handleiding ;
- 6 senatoren (kandidaten) ;
- 48 Romeinen ;
- 23 Romeinse munten.

Inleiding

U bent net als de andere spelers een hooggeplaatste senator in het oude Rome en u dingt naar het hoge ambt van de consul. Vooraanstaande en invloedrijke Romeinen zullen u met raad en daad bijstaan en uw kandidatuur actief ondersteunen.

De meest populaire kandidaat zal de winnaar van de verkiezingen worden.

U zet daarom uw schouders onder de activiteiten die van algemeen publiek belang zijn en tevens alle belangrijke sectoren van de Romeinse staat betreffen. Er zijn 16 levenssectoren zoals architectuur, theater, gladiatorenspelen, wagenrennen en brood en spelen, strijdkrachten en defensie, handel en scheepvaart, ontdekkingsreizen, religie, baden en lichaamsverzorging, financiën, justitie, landbouw, watervoorziening, arbeid en nijverheid, geneeskunde en gezondheid en ten slotte onderwijs en cultuur. Op die manier zullen invloed en populariteit toenemen.

Cicero zei : "De consul is de goede vader en de trouwe hoeder van de staat".

Doel van het spel

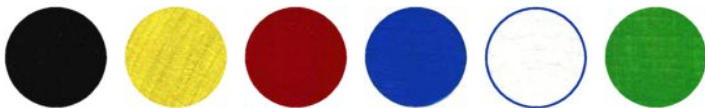
De speler die aan het einde van het spel met zijn senator het verst is gevorderd op de populariteitscala wint het spel.

Spelvoorbereidingen

Zet uw senator op het startveld. Als er maar twee spelers meedoen, zet elke speler twee senatoren op het startveld.

Bovendien krijgt iedere speler nog Romeinen, en wel van dezelfde kleur als de senator. De Romeinen worden vóór de speler op de tafel gelegd.

Het aantal Romeinen hangt af van het aantal spelers :

- 2 spelers ontvangen elk 8 Romeinen van twee verschillende kleuren ;
- 3 en 4 spelers ontvangen elk 8 Romeinen ;
- 5 spelers ontvangen elk 6 Romeinen ;
- 6 spelers ontvangen elk 5 Romeinen.

De Romeinse munten worden op het speelbord gelegd zoals wordt aangegeven op het voorbeeld op de volgende pagina.

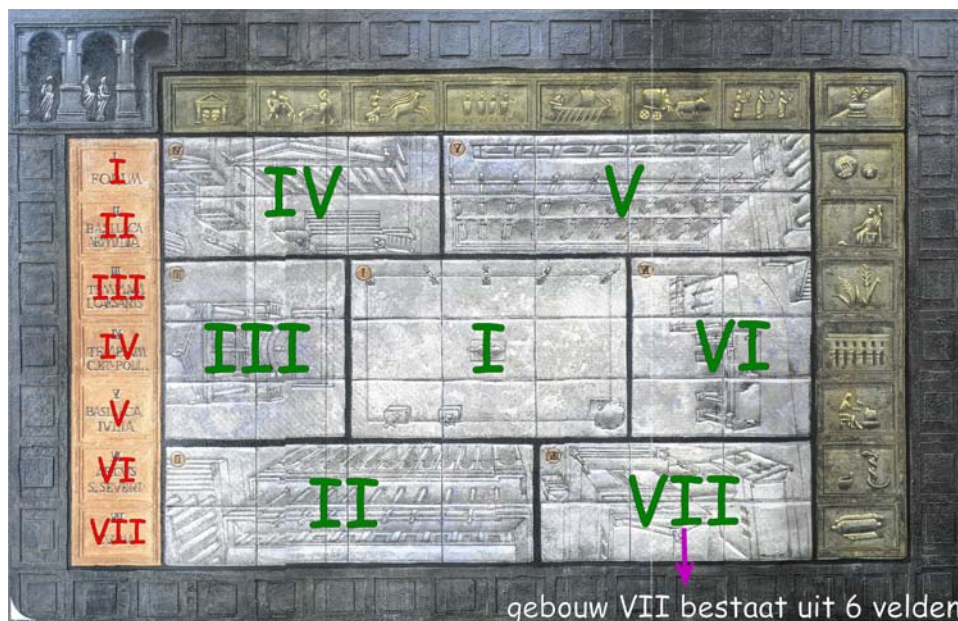
Het speelbord

Voordat het spel begint, bekijkt u het speelbord nog wat nauwkeuriger.

De populariteitscala loopt quasi als een lint rond om het speelbord. De senatoren staan al op het startveld en een pijltje toont de zetricting aan. Het eerste veld is door een zuil, alle andere velden zijn door ornamenten afgedeed. Een veld bestaat uit twee bladmotieven. Op de scala kan men te alle tijden de speelstand aflezen.

Het eigenlijke speelvlak bestaat uit het Forum Romanum en is in totaal $7 \times 7 = 49$ velden verdeeld. Het plein bevindt zich in het midden en er zijn 7 gebouwen, 7 horizontale en 7 verticale rijen en 2 diagonalen. Elk gebouw is genummerd van I tot en met VII. Elk nummer stemt overeen met de lichtbruine velden onder het startveld.

gebouw VII bestaat uit 6 velden

De rijen, de diagonalen en de gebouwen behoren elk tot de levenssector van een bepaalde bevolkingsgroep van het oude Rome.

Tot de levenssectoren van de bovenste speelbordrand horen de 7 velden die er loodrecht onder liggen. Tot de levenssectoren van de rechter speelbordrand horen de 7 velden die er links en horizontaal naast liggen.

De diagonaal van rechtsboven naar linksonder behoort tot het domein van de baden en de lichaamsverzorging. De diagonaal van linksboven naar rechtsonder behoort tot het startveld.

Spelverloop

De jongste speler mag beginnen. Hij neemt een Romein en zet hem willekeurig op één van de 49 velden. Het spel wordt gespeeld met de klok mee. Om beurt komen nu de volgende spelers aan bod. Elke speler zet nu op zijn beurt een Romein op een vrij veld. Op elk veld mag maar één Romein worden gezet.

Nadat alle Romeinen op het speelbord zijn gezet, wordt er gesprongen. U kiest willekeurig één van uw Romeinen en u plaatst hem op een willekeurig ander vrij veld. Iedere speler moet zetten, er mag dus niemand worden gepast.

Waardebepaling

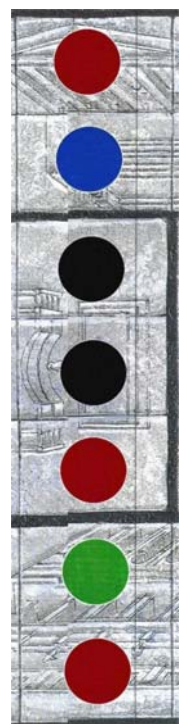
Telkens als één van de 7 gebouwen of één van de 16 rijen (horizontaal, verticaal of diagonaal) geheel met Romeinen is bezet, wordt de waarde bepaald.

De speler met de meeste Romeinen in dat gebouw of in die rij heeft zich dan ook het meest voor deze sector ingespannen, wat een toename aan invloed en populariteit tot gevolg heeft.

Hij mag zijn senator net zo veel stappen op de scala vooruitzetten als er velden in die rij of dat gebouw zijn. Voor de rijen zijn dit steeds 7 stappen en voor de gebouwen zijn dit 6 à 9 stappen.

De speler die in de volledig bezette rij respectievelijk in het gebouw het minste aantal Romeinen heeft staan (of geen Romeinen heeft staan), heeft zich voor deze sector niet genoeg ingespannen en heeft aan populariteit verloren. Hij moet daarom zijn senator 4 stappen op de scala terugzetten. Aan het begin van het spel kan dit eventueel tot achter het startveld zijn.

Indien er twee of meer spelers even weinig Romeinen hebben geplaatst, moeten de betreffende senatoren 2 stappen op de scala worden terugzet.

Van zodra een waardering is afgesloten, dat betekent dat de betreffende senatoren zijn verzet, wordt van deze levenssector de munt weggenomen. In een levenssector (een gebouw, een rij of een diagonaal) zonder munt kan er geen waardering meer plaatsvinden. Dit betekent dus dat elk domein of elke sector maar één keer wordt gewaardeerd.

Denk er aan dat elke zet, respectievelijk het verplaatsen van een Romein tegelijkertijd kan leiden tot meer dan één waardebeoordeling. De waarderingen worden dan in een willekeurige volgorde één voor één uitgevoerd.

Bijzondere situatie

Wat gebeurt er als alle spelers evenveel Romeinen in een volledig bezette rij of in een gebouw hebben ?

In dat geval wordt de waardering niet meteen bepaald. De rij of het gebouw wordt pas gewaardeerd van zodra er een meerderheid ontstaat. Eventueel blijft de rij of het gebouw in een patsituatie (dit wil zeggen niet gewaardeerd) tot aan het einde van het spel. Als alle andere waarderingen zijn uitgevoerd, worden ook de patsituaties gewaardeerd.

De senatoren worden op de volgende wijze verplaatst :

De spelers met de meeste Romeinen mogen dan hun senator 4 stappen op de scala vooruitzetten.

De speler met de minste Romeinen moet zijn senator 4 stappen terugzetten. Als er meerdere spelers de minste Romeinen hebben dan moeten ze elk 2 stappen terugzetten.

Elke sector voor de rijen komt direct uit op de betreffende rij. De sectoren voor de gebouwen bevinden zich onder het startveld. Ze zijn voorzien van de Latijnse naam en het nummer van het gebouw.

Einde van het spel

Het spel is uit, als voor alle 23 sectoren (7 gebouwen en 16 rijen) de waarde werd bepaald, respectievelijk als alleen nog maar die sectoren overblijven waarvoor de meerderheid nog niet is bereikt en die zich in een patsituatie bevinden.

De winnaar is die speler wiens senator aan het einde van het spel het verst vooruit is gestegen op de populariteitscala. Het spel eindigt niet indien een senator een volledige scala heeft omrond. Hij gaat gewoon in een nieuwe ronde verder en het startveld wordt als veld van de scala geteld.

Voorbeelden voor de waardebeoordeling

Aan de spellen in de voorbeelden doen 4 spelers mee : A, B, C en D.

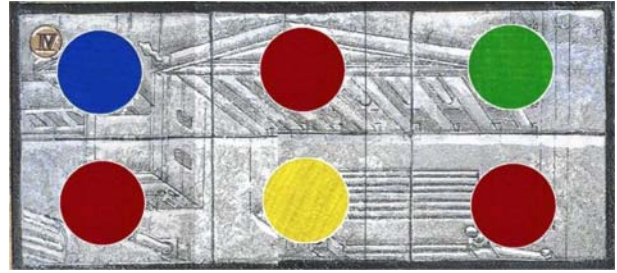
Voorbeeld 1

Een rij is geheel bezet. A (geel) heeft de meeste Romeinen in deze rij. Hij zet zijn senator 7 stappen vooruit. D (groen) heeft geen enkele Romein in deze rij (dus de minste) en moet met zijn senator 4 stappen terug.

Voorbeeld 2

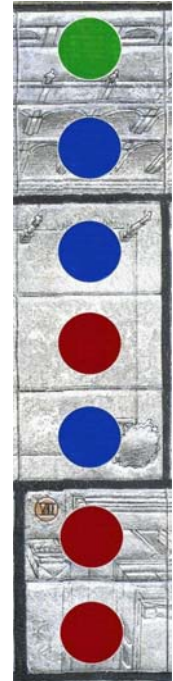
Een gebouw is volledig bezet. D (rood) heeft de meeste Romeinen en zijn senator wordt 6 stappen vooruit gezet (het gebouw had 6 kamers). A, B en C hebben minder Romeinen, maar allen evenveel. Elk van hen moet zijn senator 2 vakjes terugzetten.

Voorbeeld 3

Een rij is volledig bezet. De waarde wordt echter voorlopig nog niet bepaald daar geen enkele speler de meerderheid heeft.

Als deze situatie nog bestaat aan het einde van het spel dan wordt de waarde als volgt bepaald : B (blauw) en C (rood) mogen 4 stappen vooruit en A (geel) moet 4 stappen terug.

De spelregels voor twee spelers

De genoemde regels gelden met de volgende uitzonderingen :

- Elke speler bezit 2 senatoren.
- Elke speler zet als hij aan de beurt is, steeds 2 senatoren van verschillende kleur.
- Het spelverloop is hetzelfde als voor 4 spelers. De beide senatoren van een speler vormen echter een coalitie. Aan het einde van het spel worden de resultaten van de beide senatoren samengeteld (het aantal velden dat ze vooruit zijn gegaan op de scala). Winnaar wordt de speler met de hoogste totale waarde.

Een spelvariant

Wilt u Forum Romanum eens op een andere manier spelen, dan verandert u gewoon de manier van waardebepaling. De speler die de meeste Romeinen heeft, zet zijn senator 4 stappen vooruit. Zijn er meer spelers met de meeste Romeinen dan zetten ze hun senatoren 2 stappen vooruit.

De speler die het kleinste aantal Romeinen heeft, moet zijn senator zoveel stappen terugzetten als de rij of het gebouw vakken bevat : dus 6 à 9 stappen. Als er meerdere spelers zijn dan moeten hun senatoren 4 stappen terug.

Bij deze manier van spelen stapt u meer achteruit dan vooruit. Maar ook hier wint de senator die het verst vooruit staat op de scala. Bij deze variant zult u moeten veranderen van tactiek of u bent plotseling de hekkensluiter.